

DANSKE RESUMÉER

Anna-Oline Grarup Hertz, Freia Buus Bille og Sofie Christine Rahbek Bang: Skibet er ladet med mænd. Om maskuliniteter og homosocialt begær i den danske handelsflåde

Denne artikel undersøger, hvordan kønnede normer former det sociale samvær blandt mandlige søfarende i den danske handelsflåde. Baseret på data fra antropologisk feltarbejde på danskejede fragt- og servicefartøjer i efteråret 2022 søger artiklen at kortlægge og analysere, hvordan bestemte normer for maskulin adfærd definerer, sanktionerer og udfordrer måderne, hvorpå de søfarende kan ytre deres maskuliniteter i det homosociale arbejdsfællesskab. Med afsæt i studier af maskuliniteter og med et særligt fokus på tilstedeværelsen af et homosocialt begær udforsker vi karakteren af de mandlige søfarendes samvær. Der argumenteres for, at de mandlige søfarende skaber relationer til og søger anerkendelse fra hinanden gennem adfærd, der signalerer udholdenhed, konkurrenceevne og hård kommunikation. Dertil udfoldes det, hvordan de søfarende ytrer sig homofobisk, objektiviserer kvinder og driller lærlinge gennem brug af humor, hvilket også er med til at styrke det homosociale fællesskabs vertikale udtryk og de maskuline hierarkier. På baggrund af empiri fra den danske handelsflåde argumenterer artiklen således for, at arbejdsfællesskabets normer for socialt samvær begrænser de mandlige søfarendes muligheder for at udvikle relationer baseret på venskabelig intimitet og omsorg. Et samvær, der er karakteristisk for horisontale homosociale fællesskaber. De søfarendes længsel mod et sådant fællesskab rummer derfor en ambivalens, da det udfordrer det for nuværende socialt accepterede samvær på skibet. De mandlige søfarende lykkes dog i nogle tilfælde med at ytre sårbarhed og gensidig omsorg i periferien af arbejdsfællesskabets maskuline normer. Med artiklen peger vi på, hvordan dette kan forstås som et forsøg på at forhandle den idealiserede maskulinitet og gøre en mulig bevægelse mod flere tilladelige maskuliniteter i den danske handelsflåde.

Søgeord: køn, arbejdspladskultur, maskulinitet, søfart, normkritik, homosocialitet

Lærke Cecilie Anbert: „Ingen kender ‘det rigtige sprog’, vi taler allesammen konstant om det“. Sprogarbejde og social retfærdighed på UC Berkeley

Blandt aktivistiske studerende på UC Berkeley er sprogbrug til konstant forhandling i et forsøg på at bruge de mest hensynsfulde ord i en given kontekst.

Som flere andre steder i verden er de studerende optaget af social (u)retfærdighed i universitetets praksis og stiller krav til både sig selv, deres undervisere, administration og medstuderende om større fokus på diversitet og inklusion. På baggrund af etnografisk feltarbejde i 2020-22 undersøger jeg i denne artikel studerendes politiske arbejde med sprog og social forandring på UC Berkeley. Jeg viser, hvordan sprogarbejdet for studerende på UC Berkeley kan forstås som et værktøj til at forandre verden. Sprogarbejdet bliver på denne måde en retningsgivende praksis, hvorigennem aktivistiske studerende kontinuerligt kan efterstræbe større social retfærdighed ved konstant at forsøge at nærme sig uden dog nogensinde fuldstændig at kunne nå „det rigtige sprog“. Ved at trække på antropologiske perspektiver om hverdagsetik (Lambek 2010, 2015, 2021) argumenterer jeg for, at de aktivistiske studerendes sprogarbejde både består i et etisk refleksivt arbejde på selvet og en strækken sig ud mod andre gennem en kultivering af en ydmyg og lydør indstilling. Dette indebærer blandt andet at acceptere egne og andres fejlbarlighed, såfremt ens intentioner og tilgang til sprogbrug ellers er i overensstemmelse med et mål om mere social retfærdighed.

Søgeord: studenteraktivisme, sprog, social retfærdighed, hverdagsetik, ydmyghed, disciplinering

Natalie Gunthel: Friktionel frihed. En konceptuel gentænkning af ytringsfrihed som „kulturel konflikt“

Siden karikaturkrisens polariserede debatter i midten af 2000'erne har ytringsfrihed i Danmark primært været konceptualiseret i den offentlige debat som en „kulturel konflikt“. Men er det egentlig overhovedet produktivt at adressere konflikter om ytringsfrihed som en „kulturel konflikt“, og hvordan skal vi i så fald mere præcist konceptualisere denne konflikt? I søgen på svar på disse spørgsmål kombinerer denne artikel antropologiske og juridiske perspektiver på ytringsfrihedskonflikter i et forsøg på at forbedre konceptualiseringen af disse konflikter i offentlige debatter. Dette tilnærmes ved at udskifte den nuværende forestilling om „kulturelle sammenstød“ med en friktionel konceptualisering af de konflikter, som opstår, når ytringsfriheden udøves og debatteres. Artiklen argumenterer således for, at den nuværende konceptualisering bygger på et „afhængslet“ kulturbegreb (Wikan 2002), som optegner et falsk valg mellem „gruppeisme“ (Brubaker 2002) og „abstrakt individualisme“ (Kymlicka 1996). I stedet foreslås en gentænkning af ytringsfrihedskonflikter som kulturelle og epistemologiske friktioner.

Søgeord: ytringsfrihed, konflikt, kultur, frihed, menneskerettigheder, friktion

Gritt B. Nielsen: Ytringer, der krænker? Om humor, fællesskab og epistemisk uretfærdighed på universitetet

Debatter om ytringsfrihed, inklusion og krænkelssparate studerende har i de senere år fyldt meget både på universiteterne og i den større offentlighed. Med afsæt i en sag om udklædninger og landelege under et introforløb fokuserer jeg i artiklen på betydningen af humor, og hvordan (humoristiske) ytringer på universitetet forhandles i et krydsfelt mellem universelle rettigheder, institutionelle normer og værdier og individers oplevelse af at blive anerkendt som legitime deltagere i et større fællesskab. Debatter om udklædninger og landelege afspejler større uenigheder om, hvad det vil sige at være fri til at ytre sig, og hvorvidt eller hvordan en sådan frihed er betinget af særlige former for lighed. Artiklen viser, hvordan jokes og humoristiske aktiviteter ikke blot kan have betydning for fællesskabsdannelse og eksklusion herfra, men også kan spille en rolle for etableringen af særlige former for epistemisk uretfærdighed (Fricker 2007), hvor visse studerendes muligheder for at bidrage med deres viden forhindres eller reduceres. De anerkendes så at sige ikke som vidende i egen ret, og det at identificere en „humoristisk“ aktivitet som krænkende kan i sådanne tilfælde derfor forstås som en form for modstand mod en fornedrelse af ens sociale status og værdighed som menneske. Selvom humor godt kan bruges til momentant at adressere centrale paradokser eller uligheder inden for og uden for et universitetsstudium, sikrer den dog ikke en løbende og refleksiv håndtering af sådanne paradokser og uligheder – dertil, argumenterer jeg, kræves kultivering af andre former for dialogiske rum og dyder.

Søgeord: humor, ytringsfrihed, inklusion, epistemisk uretfærdighed, studenteraktivisme, universiteter

Lise Ulrik Andreasen: Blodets siven gennem de lyserøde shorts. Menstruationsblod som sociomateriel ytring og aktivistisk potentiale

Igennem de seneste årtier er menstruation blevet mere synligt i det offentlige rum, for eksempel i debatter, populærkulturelle produktioner og på sociale medier, hvor aktivister har arbejdet for at nedbryde stigmatiseringer af menstruation. På trods af dette viser nyere forskning, at det at være menstruerende stadig besværliggøres af historiens misogynie arv og en medfølgende kulturel træghed, hvorigennem menstruation forstås som privat og som et individuelt anliggende. Med udgangspunkt i et etnografisk feltarbejde blandt unge i Danmark undersøger artiklen, hvordan menstruationsblod kan anskues som en sociomateriel ytring og dermed som en posthuman agerende og forstyrrende agent. Med udgangspunkt i Jane Bennetts teorier om „tingenes magt“ og „livlighed“

og Lauren Berlants teoretisering af „intimitet“ analyseres en begivenhed, hvor menstruationsblodet ved sin gennemtrængning af et par lyserøde shorts entrerer det offentlige rum. I denne grænseoverskridelse udfordrer menstruationsblodet ideen om opdelingen i offentlig og privat og peger samtidig på, hvordan denne opdeling er en konstruktion, der former forskellige aspekter af liv og relationer, herunder menstruation. Analysen viser, hvordan menstruation som materialitet med særlige forbindelser til det intime, til krop og til køn bærer potentiale til at forstyrre magten, der gør menstruation til et begrænsende livsvilkår, og konkluderer dermed, at menstruationsblodets entré i det offentlige rum har mulighed for at udvide grænserne for, hvad menstruation kan være.

Søgeord: menstruation, hverdagsaktivisme, intimitet, køn, unge, feministisk ny-materialisme

Vibe Nielsen: „Offentligheden er vendt tilbage“. Kunststillinger til debat på Sydafrikas nationalgalleri

Denne artikel viser, hvordan udstillingen af kunst på nationalgalleriet i Sydafrika blev diskuteret og redefineret på baggrund af krav om ligeværdig adgang: ikke alene til at besøge museer og kunstgallerier, men også til at blive respektfuldt repræsenteret på galleriernes vægge og inddraget i beslutningerne om, hvad der skal udstilles. Artiklen analyserer den kritik, som de tre hvide kuratorer bag udstillingen *Our Lady* (2016) blev mødt med fra en gruppe sydafrikanske samtidskunstnere og medlemmer af the Sex Workers Education and Advocacy Taskforce. Kritikken anfægtede kuratorernes legitimitet til at repræsentere Sydafrikas mangfoldighed af stemmer, protesterede imod behandlingen af ofre for kønsspecifik vold og kritiserede nationalgalleriets fortsatte ekskludering af subordonerede dele af befolkningen. Baseret på antropologisk feltarbejde foretaget på og omkring museet i perioden 2016-18 præsenterer artiklen de forskellige holdninger, der kom til udtryk i den offentlige debat, der omgav udstillingen, og viser, at museumsrummet fortsat styrker „følelsen af at høre til for nogle og følelsen af eksklusion for andre“ (Bourdieu et al. 1991:112): Kunstgalleriet er stadig et sted, hvor hvide, veluddannede stemmer lettest kommer til orde. Men protesterne mod nationalgalleriet i Cape Town var ikke desto mindre med til at udfordre og skabe debat i en grad, der fik institutionen til at gentænke sine formidlingspraksisser og inkorporere en mere mangfoldig skare af stemmer.

Søgeord: Sydafrika, kunstmuseer, kuratering, samtidskunst, offentlige protester, Iziko South African National Gallery